

de Natuurbeschermings-autoriteiten. Naar mijn meening zal dit te veel ingrijpen in het beheer der bosschen. Het beheer dient in handen te zijn van een boschbouwkundige. Deze alleen is verantwoordelijk voor zijn bosch. De natuurbeschermings-autoriteiten kunnen adviseeren, maar de beheerder of eigenaar dient de beslissing te hebben.

Dr. Stärcke adviseert (p. 182) voor bouwland het in stand houden of maken van eiken-walletjes tusschen de verschillende perceelen, „zooals ook door E. D. van Dissel voor kort op andere gronden is bepleit. (Ned. Boschbouw T XV 1942.)” In het bedoelde artikel zegt van Dissel echter: (p.54) „Op grond van het bovenstaande kom ik tot de conclusie, dat wij geheel onvoldoende van de voor- en nadeelen van boomen en struiken in het landschap op de hoogte zijn, alsmede dat men voorzichtig moet zijn met het zonder voorafgaand nauwkeurig onderzoek ingrijpend wijzigen van het in den loop der eeuwen gevormde landschap. Uit het voorafgaande blijkt wel, dat het eventueel in te stellen onderzoek veelzijdig en van vrij langen duur zal zijn.”

Als leek op entomologisch gebied zou ik tot slot nog gaarne de volgende vragen stellen:

1. Dr. Stärcke zegt: „Indien in de onmiddellijke omgeving geen *Lachnus*-boomen zijn, moet daarvoor gezorgd worden.” Hoe staat het met de schade, welke *Lachnus pini* (of *Lachnus tomentosus*, *Lachnus agilis*) veroorzaakt? M. de Koning schrijft in het Tijdschrift der Ned. Heide Mij. „Over luizen aan onze houtgewassen” April 1943, p. 92) welk artikel nog een vervolg krijgt, over *Lachnus pineti* Koch en *Lachnus tomentosus* de G. dat zij soms zeer talrijk zijn in onze jonge dennenaanplantingen en verder: „De lengtegroei der jonge dennen wordt, wanneer de luis talrijk is, zeer sterk geremd, naalden en twijgeinden sterven af. Ernstige schade werd o.a. in de jaren 1921 en 1935 veroorzaakt in Noord-Brabant. In het laatste jaar werd een in de Rovertsche heide bij Esbeek met zorg aangelegd, goed onderhouden en geregeld nagegaan bemestingsproefveld in $\pm$ 5 jaar oude dennen zoodanig door de luizen aangetast, dat het geruimen tijd voor waarneming en vergelijking ongeschikt is geworden.”

2. Aan het slot van het artikel wordt gezegd, dat de Formica soorten „ten zeerste” wettelijke bescherming noodig hebben „voor het te laat is”. Het zou interessant zijn te mogen vernemen, op welke onderzoekingen omtrent den mierenstand en het verloop daarvan in ons land deze uitspraak berust.

Bennekom (G.),

Ir. D. v. D. SLEESSEN.

VAN GROEI EN BLOEI EN JAARGETIJD.

Het Kleine Vosje dat 24 Juli j.l. te ruste is gegaan op dat druk begane portaalte op mijn bovenverdieping, zit daar nog altijd roerloos en schijnt niets te bespeuren van wat er geschiedt in zijn omgeving: temperatuurverandering, tocht, gedruisch, het is al om het even. Het beest zou net zoo goed dood kunnen zijn. Inmiddels komen andere gasten opdagen, meer kieskeurig en gemakkelijker verontrust. Het loont de moeite wel, eens te letten op hun doen en laten.

Zestig jaar geleden genoten wij veel van het mooie boekje van Alphonse Karr: „Voyage autour de mon jardin”. Het is trouwens nog best waard gelezen te worden: populaire natuurkennis van de beste soort en onnavolgbaar van stijl en taal. Eigenlijk een klassiek werkje. Er bestaat ook een „Voyage autour de ma chambre” van Xavier de Maistre, maar die handelt over andere dingen. Nu zouden wij denkende aan plant en dier wel eens een winterreisje kunnen houden door huis en schuur en zullen dan behalve van vlinders nog wel veel aardigs te zien krijgen van andere insecten en ook van spinnen en duizendpoten. Als het noodig is dan kunnen we ook aandacht geven aan amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, maar dan speciaal aan wat zij te zien geven in verband met de winterverschijnselen. In dezen winter, met zijn eigenaardige verwarmingsmogelijkheden kunnen we zelfs in ons huis verschillende klimaten bestudeeren.

JAC. P. THIJSSSE.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Kraanvogels. 26 October 's middags tegen vijven vlogen er over Bennekom 87 kraanvogels in een grote V. Ze maakten een geluid als piepende kruiwagens. Af en toe konden ze het verband niet houden en dan kreeg het ene been van de V nog een zijtakje ∇ . Het eigenaardige was, dat ze in noordelijke richting trokken.

Die kraanvogels zien we hier elk najaar maar nooit zijn de troepen zo groot — 20 tot 30 stuks meestal — en altijd vliegen ze dan pal naar het zuiden. Zou deze noordelijke koers verband houden met het zomerse weer, dat de eerste dagen van November volgde? DE WILCIES.

Een koppig behangersbijtje. Dezen zomer deed ik een aardige ervaring op met een behangersbijtje. Menigmaal heb ik vroeger geprobeerd, zoo'n bij te laten bouwen in een glazen buisje, dat ik horizontaal in den grond zette. Het is nooit gelukt, die gangen bewoond te krijgen. Nu echter had er een een cel gemaakt, in de *verticale* buis van mijn regenmeter. Omdat die verstopt was, stak ik hem door en toen kwam die cel te voorschijn. Nog driemaal heeft het